Werkwijze zwachtelen

t.b.v. herstel wonden aan de benen

wond- en wijkverpleging

1 Opdracht van arts aan wond- of wijkverpleegkundige

Indien er sprake is van diabetes/vaatlijden of er geen genezingstendens optreedt aan een beenwond na 3 weken, verwijst de arts door naar de wondverpleegkundige voor het bepalen van het behandelbeleid.

Een arts kan ook zelf het behandelbeleid vaststellen en zwachtelen indiceren. Je ontvangt dan van de arts een opdracht tot zwachtelen met daarin de volgende informatie:

- Diagnose.
- Kwikdruk wordt alleen aangegeven wanneer dit afwijkt van 40 mmHg kwikdruk. Wordt het niet aangegeven, dan is de kwikdruk dus 40.
- Wel / geen risico decompensatio cordis.
- Vervolg na zwachtelen: terug op spreekuur / periode afwachten / steunkousen.

De opdracht van de arts noteer je in het dossier van de cliënt.

2 Behandelbeleid door wondverpleegkundige

- Stel het behandelbeleid op indien de arts dat niet heeft gedaan en stem dit in West-Brabant af met de arts/regiebehandelaar.
- Indien het beleid uit o.a. zwachtelen bestaat, bepaal dan het zwachtelproduct. In de regio is het voorkeursproduct voor cliënten met oedeem en wonden de UrgoK2. Indien het oedeem is gereduceerd, wordt overgegaan op de 2-laagse verbandkous (mits de cliënt deze zelf aan en uit kan doen).
- Bestel het zwachtelproduct bij de leverancier. De kosten van het zwachtelproduct gaan af van het eigen risico van de cliënt.

3 Informatie aan cliënt door wijkverpleegkundige

- Leg uit wat de noodzaak is om te zwachtelen en hoe het zwachtelproces eruit ziet.
- Benoem wat je van de cliënt verwacht en bij welke signalen de cliënt contact op moet nemen met de wijkverpleging (zie *informatiefolder Zwachtelen bij mensen met beenwonden* voor cliënten).
- Als de cliënt steunkousen krijgt na het zwachtelen, wordt wanneer de wond is gesloten een afspraak in gepland bij de compressietherapeut.
- Indien wordt ingeschat dat iemand niet zelf, niet met een mantelzorger en niet met een glijzak zijn steunkousen aan kan doen, wordt ook een afspraak ingepland bij de ergotherapeut. Plan deze afspraak in voor over 2 weken. Dan zijn de steunkousen naar verwachting binnen.

Voor meer info over zwachtelen, scan de QR-code. Dit is een uitgave van ZORGNETWERK Midden-Brabant en Transmuraal Zorgnetwerk West-Brabant Oost

Werkwijze zwachtelen

t.b.v. herstel wonden aan de benen

wond- en wijkverpleging

4 Overdracht wijkverpleging

- Wondverpleegkundige draagt zorg over aan wijkverpleging.
- Wondverpleegkundige blijft betrokken en past tussentijds behandelbeleid aan.

5 Voorbereiding zwachtelen door wijkverpleging

- Maak de huid schoon, verwijder losse huidschilfers en hydrateer de huid alvorens te zwachtelen.
- Controleer de huid op andere wondjes, irritaties of andere problemen die extra aandacht nodig hebben.

6 Meten door wijkverpleging

- Start met een nulmeting.
- Meet telkens op dezelfde punten, te weten:
  - Enkel: boven de enkelbotjes.
  - Kuit: op het breedste punt.
  - Onder de knie.

  Als het protocol van je instelling meten op drie andere punten aangeeft, mag dat ook. Zo lang er binnen het team op dezelfde wijze wordt gemeten.
- Meet 1x p.w. op dezelfde dag en tijd.
- Noteer de metingen in het dossier.

Pittingoedeemtest

Als twee metingen hetzelfde zijn, doe dan de pittingoedeemtest. Druk enkele seconden stevig met een vinger op de huid. Als er na loslaten geen deuk / putje in de huid achterblijft, is er geen sprake meer van oedeem.

7 Verloop van het zwachtelen

- Controleer regelmatig op tekenen van irritatie, nieuwe wondjes en drukplekken.
- Zorg voor een goede houding tijdens het zwachtelen om overbelasting te voorkomen. *Zie tips* verantwoord zwachtelen.
- Zet interventies in die nodig zijn op basis van het verloop van het proces.

8 Na het zwachtelen en wanneer de wond dicht zit

- Wondverpleging bepaalt wanneer zwachtelen stopt.
- Wijs de cliënt op het vervolg: terug op spreekuur / periode afwachten / steunkousen.
- Indien de cliënt steunkousen krijgt, blijft deze de zwachtels dragen tot aan de afspraak met de compressietherapeut. Ook op de dag dat de kousen aangemeten worden. Breng dit onder de aandacht bij de cliënt.

Voor meer info over zwachtelen, scan de QR-code. Dit is een uitgave van ZORGNETWERK Midden-Brabant en Transmuraal Zorgnetwerk West-Brabant Oost